

La tempesta del coronavirus

Aviat farà un any, era el mes de març de 2020, que la vida de moltes persones i institucions quedà com immobilitzada. Gairebé sense adonar-nos-en, havia esclatat una tempesta sanitària que obligava a mesures dràstiques i mai no vistes en els darrers decennis: el confinament absolut de la població per motius sanitaris. El lema «queda't a casa» reflectia l'estat de coses.

Emprant la imatge del Papa Francesc, manllevada de Marc 4, 35-41, «estàvem a la mateixa barca, tots fràgils i desorientats». D'altra banda, davant la tempesta forta i furiosa, calia «remar junts», conscients que no podíem «seguir cadascun pel nostre compte». Aquestes paraules del Papa –pronunciades a l'atri de la Basílica de Sant Pere el 27 de març en un acte litúrgic impressionant, obert a tota la humanitat– constituïen una lectura espiritual de la situació en què ens trobàvem, una interpretació de la pandèmia com a signe d'un temps trasbalsat. I el Papa recordava, en una frase plena de veritat i de profecia, que no podíem pensar «a mantenir-nos sempre sans en un món malalt».

La tempesta del coronavirus feia aflorar la nostra vulnerabilitat corporal i espiritual, deixava al descobert les falses i supèrflues seguretats amb què havíem volgut construir un futur que imaginàvem sense límits, però que de fet estava profundament limitat. D'aquell món, en quedaven fora moltes persones mancades de dignitat humana en diversos graus i dimensions, en quedaven excloses situacions de guerra i injustícia que es toleraven a nivell mundial amb fingida –i sovint interessada– resignació, n'eren apartats molts pobres, el clam dels quals arribava a Déu però no arribava als qui guien els destins del món des de la política i des de l'economia. La pandèmia posava en evidència la indiferència davant la pertinença comuna, davant el fet de pertànyer a una sola humanitat. La cobdícia prenia sovint el lloc de la misericòrdia.

Calia retrobar la solidaritat i l'esperança, si no volíem naufragar. Calia retrobar la força de l'Evangeli de Jesús, d'aquell Jesús que era a la barca amb nosaltres, dormint, i que havíem de despertar dins nostre i fora de nosaltres, per tal de poder sortir de la tempesta i trobar la bonança de la pau i la fraternitat amb tota la família humana.

Sortir en temps de crisi

Ha passat gairebé un any, i la situació actual continua essent de gran complexitat. La crisi sanitària no està resolta, i ha deixat un rastre en moltes de les persones que han passat la malaltia. S'ha desfermat una crisi econòmica que ha comportat la pujada de l'atur a nivells preocupants, el tancament d'empreses que esquinça moltes famílies, l'augment de persones que passen necessitat i han de recórrer a ajuts alimentaris i d'habitatge. S'ha agreujat una crisi de les consciències, que porta a desentendre's dels altres i a fixar la mirada

exclusivament en un mateix. Aquesta crisi ve acompanyada d'un desencís existencial, que buida per dintre la persona; o bé d'una por malaltissa davant el perill de contagi viscut de manera angoixant; o bé, contràriament, d'una frivolitat irracional que, contra tota evidència, menysté la malaltia i els seus efectes. La pandèmia del coronavirus ha desestabilitzat les persones, també psicològicament i moralment, davant els canvis d'hàbits, de feina i d'oci, d'aprenentatges i de relacions socials.

En aquest sentit, penso que és l'hora de retrobar la dimensió espiritual mitjançant l'amistat amb Déu i la pregària, i alhora aprofundir en la dimensió social de la fe, encunyant un nou mot d'ordre: «No et quedis a casa». Certament, no ens podem quedar a casa a l'hora de defensar la vida dels ancians i la seva igualtat de drets amb totes les altres persones. No ens podem quedar a casa a l'hora d'escoltar la veu dels pobres i dels considerats perifèrics, i de donar-los el lloc just en un món del qual ells també en formen part. No podem quedar-nos a casa a l'hora d'empènyer projectes d'humanització de la nostra societat i del món sencer. Cal vèncer l'egoisme dels interessos particulars i la temptació de tornar al passat. En aquest camí ens hi ajudarà de ben segur l'evangeli de Marc, que aquestes setmanes ens mostra Jesús alliberant del mal, i també la darrera encíclica del papa Francesc, *Fratelli tutti*, que ens vol fer reaccionar amb un nou somni de fraternitat i d'amistat social que no es quedi en paraules (FT, 6).

La pandèmia no ens ha de fer tirar enrere. Més aviat, la necessària reconstrucció i els nous projectes que s'aniran elaborant ens han de trobar preparats per fer una contribució explícita, com a deixebles de l'Evangelí de Jesús, en aquells camps d'acció que estiguin al nostre abast. Els cristians no podem inhibir-nos com si no tinguéssim res a dir. En un temps d'innovacions i de nous dissenys socials i culturals, la veu dels qui som i ens sentim membres de l'Església ha de ressonar sense por. La paraula creativa i profètica del Papa Francesc, respectada i escoltada fins i tot en ambients no directament eclesials, és un referent que hem de mantenir i proposar amb insistència. Pensem que aquest temps de pandèmia és un temps oportú per a escampar i comunicar, de paraula i amb les obres, la bona nova de l'Evangelí.

Aquesta precisament era la proposta de fons del Concili Tarraconense de 1995 i, tal com s'ha recordat durant aquest any del seu vint-i-cinquè aniversari, encara continua essent un objectiu molt vàlid per afrontar l'actualitat.